ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 17.2.2021
COM(2021) 63 final

2021/0033 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την τέταρτη συνεδρίαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο όσον αφορά την έκδοση αποφάσεων για την τροποποίηση των παραρτημάτων Α και Β της εν λόγω σύμβασης σχετικά με τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου και τις διαδικασίες παραγωγής με χρήση υδραργύρου ή ενώσεων υδραργύρου, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 8 και το άρθρο 5 παράγραφος 10 της εν λόγω σύμβασης

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης κατά την τέταρτη συνεδρίαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο (στο εξής: συμφωνία), όσον αφορά την προβλεπόμενη έκδοση αποφάσεων για την τροποποίηση των παραρτημάτων Α και Β της εν λόγω σύμβασης. Τα εν λόγω παραρτήματα καταρτίζουν καταλόγους προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου και καταλόγους διαδικασιών παραγωγής με τη χρήση υδραργύρου ή ενώσεων υδραργύρου (στο εξής: διαδικασίες υδραργύρου), τα οποία υπόκεινται είτε σε ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης είτε σε διατάξεις που ρυθμίζουν τη χρήση υδραργύρου[1].

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Η σύμβαση της Μιναμάτα για τον υδράργυρο (στο εξής: συμφωνία)

Η συμφωνία αποτελεί το βασικό διεθνές νομικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος από τις ανθρωπογενείς εκπομπές και εκλύσεις υδραργύρου και ενώσεων υδραργύρου στον αέρα, το νερό και το έδαφος. Καλύπτει ολόκληρο τον κύκλο ζωής του υδραργύρου, από την πρωτογενή εξόρυξη υδραργύρου έως τη διάθεση αποβλήτων υδραργύρου.

Τέθηκε σε ισχύ στις 16 Αυγούστου 2017.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: Ένωση) αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας[2], όπως και τα περισσότερα κράτη μέλη[3].

Δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 της συμφωνίας, τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου που απαριθμούνται στο μέρος Ι του παραρτήματος Α (π.χ. ορισμένοι συμπαγείς λαμπτήρες φθορισμού) δεν μπορούν πλέον να παράγονται, να εισάγονται και να εξάγονται μετά τις ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης που καθορίζονται σε αυτό.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν μέτρα για τη ρύθμιση της χρήσης του υδραργύρου, όσον αφορά τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου που απαριθμούνται στο μέρος ΙΙ του παραρτήματος Α.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2, οι διαδικασίες υδραργύρου που απαριθμούνται στο μέρος Ι του παραρτήματος Β (π.χ. παραγωγή χλωριούχων αλκαλίων) πρέπει να παύσουν να χρησιμοποιούν υδράργυρο ή ενώσεις υδραργύρου έως τις ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης που καθορίζονται σε αυτό.

Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 3, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν μέτρα για τη ρύθμιση της χρήσης υδραργύρου στις διαδικασίες υδραργύρου που απαριθμούνται στο μέρος

---

[1] Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, η έκφραση «ρύθμιση της χρήσης υδραργύρου» καλύπτει γενικές απαιτήσεις, όπως αυτές που καθορίζονται στο μέρος ΙΙ των παραρτημάτων Α και Β της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο.

[2] Απόφαση (ΕΕ) 2017/939 του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2017, σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο (ΕΕ L 142 της 2.6.2017, σ. 4).

[3] Στις 16 Νοεμβρίου 2020 είκοσι τέσσερα κράτη μέλη είχαν κυρώσει τη σύμβαση της Μιναμάτα για τον υδράργυρο, ήτοι η Αυστρία, το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Δανία, η Ελλάδα, η Εσθονία, η Ιρλανδία, οι Κάτω Χώρες, η Κροατία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβενία, η Σλοβακία, η Σουηδία, η Τσεχική Δημοκρατία και η Φινλανδία.

II του παραρτήματος Β, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη μετατροπή σε διαδικασίες χωρίς υδράργυρο, όταν αυτό είναι οικονομικά και τεχνικά εφικτό.

Δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφοι 4, 7 και 8, και του άρθρου 5 παράγραφοι 5, 9 και 10, τα παραρτήματα Α και Β θα επανεξεταστούν έως τις 16 Αυγούστου 2022· στην επανεξέταση αυτή θα ληφθούν υπόψη οι προτάσεις τροποποίησης των συμβαλλόμενων μερών[4], καθώς και οι πληροφορίες που έχουν διαβιβαστεί σχετικά με τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου και με τις διαθέσιμες τεχνικές και οικονομικές εναλλακτικές επιλογές χωρίς υδράργυρο, ενώ παράλληλα θα εξεταστούν οι κίνδυνοι και τα οφέλη για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία.

Τα άρθρα 26 και 27 καθορίζουν τους βασικούς κανόνες που αφορούν, μεταξύ άλλων, την υποβολή από τα συμβαλλόμενα μέρη προτάσεων για την τροποποίηση των παραρτημάτων της συμφωνίας, καθώς και για την έγκριση και την έναρξη ισχύος των τροποποιημένων παραρτημάτων. Οι προτάσεις για τροποποίηση των παραρτημάτων πρέπει να κοινοποιούνται σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη από τη γραμματεία της συμφωνίας τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών (στο εξής: COP) κατά την οποία οι εν λόγω προτάσεις υποβάλλονται προς έγκριση, δηλαδή, στη συγκεκριμένη περίπτωση, το αργότερο έως την 1η Μαΐου 2021. Τα προτεινόμενα τροποποιημένα παραρτήματα εγκρίνονται σύμφωνα με τους κανόνες ψηφοφορίας που ορίζονται στο άρθρο 26 παράγραφος 3 και στην απόφαση MC-1/1 σχετικά με τον εσωτερικό κανονισμό που εγκρίθηκε από την COP κατά την πρώτη συνεδρίασή της (24-29 Σεπτεμβρίου 2017)[5].

Κάθε τροποποίηση παραρτήματος αρχίζει να ισχύει για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη ένα έτος μετά την κοινοποίηση της έγκρισής της από τον θεματοφύλακα της συμφωνίας, εκτός για εκείνα τα συμβαλλόμενα μέρη που έχουν προβεί σε σχετική δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 5. Καθώς η Ένωση δεν έχει προβεί σε τέτοια δήλωση, ισχύει γι' αυτήν ο γενικός κανόνας για την έναρξη ισχύος των τροποποιημένων ή των νέων παραρτημάτων.

2.2. Η διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών (στο εξής: COP)

Η COP ασκεί τα καθήκοντα που της ανατίθενται από τη συμφωνία. Για τον σκοπό αυτόν, εξετάζει και αναλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τυχόν δράσεις που μπορεί να απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης σχετικών κατευθυντήριων γραμμών.

Σύμφωνα με το άρθρο 28 της συμφωνίας και με την προαναφερθείσα απόφαση MC-1/1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διαθέτει μία ψήφο. Ωστόσο, η Ένωση, ως οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, ασκεί το δικαίωμα ψήφου της, για θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, με αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των κρατών μελών της που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας. Η Ένωση δεν ασκεί το δικαίωμα ψήφου της αν κάποιο από τα κράτη μέλη της ασκήσει το δικό του δικαίωμα ψήφου και αντιστρόφως.

---

[4] Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, ως «συμβαλλόμενα μέρη» νοούνται τα συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση για τον υδράργυρο.

[5] Απόφαση MC-1/1 *Εσωτερικός κανονισμός*, UNEP/MC/COP1/Dec. 1, διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://www.mercuryconvention.org/Meetings/COP1/Decisions/tabid/8648/language/en-US/Default.aspx

2.3. Οι προς έκδοση πράξεις της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών

Η COP, κατά την τρίτη συνεδρίασή της (25-29 Νοεμβρίου 2019), εξέδωσε την απόφαση MC-3/1[6] για τη σύσταση ειδικής ομάδας τεχνικών εμπειρογνωμόνων οι οποίοι θα διεξαγάγουν συζητήσεις σχετικά με τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου και τις διαδικασίες υδραργύρου κατά τη διάρκεια της διασυνοδικής περιόδου που θα οδηγήσει στην τέταρτη συνεδρίασή της (στο εξής: COP4). Η εντολή της ομάδας αυτής επεδίωκε ιδίως τη βελτίωση και την οργάνωση των πληροφοριών που υποβάλλονται από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 4 και 7, και με το άρθρο 5 παράγραφοι 4 και 9 της συμφωνίας, όσον αφορά τη διαθεσιμότητα, την τεχνική και οικονομική σκοπιμότητα, καθώς και τους κινδύνους και τα οφέλη που συνεπάγονται για το περιβάλλον και την υγεία οι εναλλακτικές επιλογές χωρίς υδράργυρο για τα εν λόγω προϊόντα και τις διαδικασίες.

Υπό το πρίσμα των αποτελεσμάτων των εργασιών των εμπειρογνωμόνων, η COP4 αναμένεται να εκδώσει μία ή περισσότερες αποφάσεις επί του θέματος (στο εξής: προς έκδοση πράξεις).

Οι προς έκδοση πράξεις θα τροποποιήσουν το παράρτημα Α της συμφωνίας, συμπληρώνοντάς το με επιπλέον προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου, για τα οποία υπάρχουν οικονομικά και τεχνικά εφικτές εναλλακτικές επιλογές χωρίς υδράργυρο που ωφελούν την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον και τα οποία θα υπόκεινται σε απαγόρευση παραγωγής, εισαγωγής και εξαγωγής σε καθορισμένες ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης ή σε μέτρα για τη ρύθμιση της χρήσης υδραργύρου.

Οι προς έκδοση πράξεις θα τροποποιήσουν επίσης το παράρτημα Β της συμφωνίας, συμπληρώνοντας το μέρος Ι του εν λόγω παραρτήματος με διαδικασίες υδραργύρου για τις οποίες υπάρχουν οικονομικά και τεχνικά εφικτές εναλλακτικές επιλογές χωρίς υδράργυρο που ωφελούν την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον και οι οποίες, επομένως, θα πάψουν να χρησιμοποιούν υδράργυρο έως μια καθορισμένη ημερομηνία σταδιακής κατάργησης.

Οι προς έκδοση πράξεις θα τροποποιήσουν το μέρος ΙΙ του παραρτήματος Β της συμφωνίας, ενισχύοντας τις διατάξεις εκείνες που ρυθμίζουν τη χρήση του υδραργύρου για την παραγωγή μονομερούς βινυλοχλωριδίου (VCM), μεθοξειδίου ή αιθοξειδίου του νατρίου ή καλίου (αλκοξείδια) και πολυουρεθάνης, και/ή προσθέτοντας άλλες διαδικασίες υδραργύρου με τις σχετικές απαιτήσεις χρήσης του υδραργύρου.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Στόχος της Ένωσης είναι η σταδιακή κατάργηση της χρήσης υδραργύρου σε ενωσιακό και παγκόσμιο επίπεδο, όσο το δυνατόν ταχύτερα και πληρέστερα, όπου υπάρχουν βιώσιμες εναλλακτικές επιλογές[7]. Η επίτευξη του στόχου αυτού απαιτεί ιδίως τη σταδιακή κατάργηση των προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου και τη μετατροπή των διαδικασιών υδραργύρου σε

---

[6] Απόφαση MC-3/1 *Επανεξέταση των παραρτημάτων Α και Β,* UNEP/MC/COP3/Dec. 1, διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://www.mercuryconvention.org/Meetings/COP3/Decisions/tabid/8654/language/en-US/Default.aspx

[7] Βλέπε Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2011 «Επανεξέταση της κοινοτικής στρατηγικής για τον υδράργυρο»

διαδικασίες χωρίς υδράργυρο, όταν αυτές είναι βιώσιμες, τεχνικά εφικτές και επωφελείς για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.

Η πρόοδος σε παγκόσμιο επίπεδο προς την επίτευξη του στόχου αυτού θα συνέβαλε στη φιλοδοξία μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες όπως καθορίζεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία[8]. Θα συνέβαλε επίσης στην εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων[9] που εγκρίθηκε το 2020, στην οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δεσμευτεί να διατηρήσει ηγετικό ρόλο σε διεθνές επίπεδο όσον αφορά την ορθή διαχείριση των χημικών ουσιών, μεταξύ άλλων με την προώθηση των προτύπων της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο.

Επανεξέταση του παραρτήματος Α της συμφωνίας για τον καθορισμό του καταλόγου των προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου που υπόκεινται σε απαγόρευση παραγωγής, εισαγωγής και εξαγωγής ή σε απαιτήσεις σχετικά με τη χρήση υδραργύρου.

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης βασίζεται στα εξής στοιχεία:

Το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2017/852 για τον υδράργυρο («κανονισμός για τον υδράργυρο»)[10], με το οποίο μεταφέρθηκε στο ενωσιακό δίκαιο το παράρτημα Α (μέρος Ι) της συμφωνίας, έχει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής από τη συμφωνία, καθώς καλύπτει περισσότερα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου (π.χ. κομβιόσχημες μπαταρίες).

Η εισήγηση της Ένωσης (τον Μάρτιο του 2020), η οποία διαβιβάστηκε σύμφωνα με την απόφαση MC-3/1[11], προσδιορίζει ορισμένα άλλα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου για τα οποία υπάρχουν εφικτές και επωφελείς εναλλακτικές επιλογές χωρίς υδράργυρο· μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται και προϊόντα τα οποία ήδη απαγορεύεται να διατίθενται στην εσωτερική αγορά και να εισάγονται[12/13], π.χ. σύμφωνα με την οδηγία 2011/65/ΕΕ («οδηγία

---

8 Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11.12.219, *Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία,* [COM(2019) 640 final].

9 Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14.10.2020, *Στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων – Για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες* [COM(2020) 667 final].

10 Κανονισμός (ΕΕ) 2017/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για τον υδράργυρο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1102/2008 (ΕΕ L 137 της 24.5.2017, σ. 1).

11 *Submission from the EU on mercury-added products and manufacturing processes using mercury or mercury compounds («Εισήγηση της ΕΕ σχετικά με προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου και με διαδικασίες παραγωγής που χρησιμοποιούν υδράργυρο ή ενώσεις υδραργύρου»)*(Μάρτιος 2020), διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://www.mercuryconvention.org/Portals/11/documents/meetings/COP4/submissions/EU_AnnexAB.pdf

12 Η έννοια της «διάθεσης στην εσωτερική αγορά» περιλαμβάνει την «εισαγωγή» βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ που ρυθμίζει τη διάθεση στην αγορά προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου.

13 Ο πλήρης κατάλογος της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας διατίθεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για την εκτίμηση επιπτώσεων με τίτλο «*Ratification and Implementation by the EU of the Minamata Convention on Mercury Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on mercury, and repealing Regulation (EC) No 1102/2008*» («Επικύρωση και εφαρμογή από την ΕΕ της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο – Συνοδεύει το έγγραφο Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον υδράργυρο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1102/2008») (SWD/2016/017 final, της 2.2.2016).

RoHS»)[14] και με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 («κανονισμός REACH»)[15], αλλά τα οποία δεν υπόκεινται ακόμα σε απαγόρευση παραγωγής και εξαγωγής.

Επομένως, η επανεξέταση σε παγκόσμιο επίπεδο του παραρτήματος Α παρέχει αρκετές ευκαιρίες για την ενίσχυση των ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε όλον τον κόσμο και για τη μείωση της χρήσης υδραργύρου και της σχετικής ρύπανσης, και πιο συγκεκριμένα:

(1) τη μείωση του χάσματος μεταξύ της υφιστάμενης, πιο προηγμένης νομοθεσίας της Ένωσης και της συμφωνίας, με την προσθήκη, στο μέρος Ι του παραρτήματος Α της συμφωνίας, των προϊόντων που ήδη απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ του ενωσιακού κανονισμού για τον υδράργυρο·

(2) την προσθήκη, στο μέρος Ι του παραρτήματος Α της συμφωνίας, προϊόντων τα οποία δεν υπόκεινται ακόμα σε απαγόρευση παραγωγής και εξαγωγής βάσει του ενωσιακού κανονισμού για τον υδράργυρο, αλλά παρά ταύτα δεν επιτρέπεται πλέον να διατίθενται στην αγορά της Ένωσης, ή υπόκεινται σε τρέχουσες νομοθετικές εξελίξεις που αποσκοπούν στην επιβολή τέτοιας απαγόρευσης σε επίπεδο Ένωσης. Εάν τα συμβαλλόμενα μέρη επιλέξουν να προσθέσουν ένα ή περισσότερα προϊόντα στο μέρος ΙΙ του παραρτήματος Α της συμφωνίας, δηλ. χωρίς καθορισμένες ημερομηνίες για τη σταδιακή κατάργησή τους, η Ένωση θα εξακολουθεί να θεωρεί την εν λόγω επιλογή πολιτικής ως ευκαιρία για τη μείωση του χάσματος μεταξύ της συμφωνίας και της ενωσιακής νομοθεσίας, υπό την προϋπόθεση ότι καθορίζονται σαφή μέτρα ρύθμισης του υδραργύρου για τα εν λόγω προϊόντα.

Εάν τέτοιου είδους προσθήκες συμφωνηθούν από τα συμβαλλόμενα μέρη κατά την COP4 και υποστηριχθούν από την Ένωση, η Επιτροπή θα εκδώσει —σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού για τον υδράργυρο— κατ' εξουσιοδότηση πράξη με στόχο την ευθυγράμμιση του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού με το τροποποιημένο παράρτημα Α της συμφωνίας

Επομένως, η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην COP4 συνίσταται στην υποστήριξη της έκδοσης πράξεων που αποσκοπούν στην επέκταση του πεδίου εφαρμογής του παραρτήματος Α της συμφωνίας σε προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου των οποίων έχει ήδη απαγορευθεί η παραγωγή και η εμπορία σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού της Ένωσης για τον υδράργυρο, ή έχει ήδη απαγορευθεί η διάθεση στην αγορά, ή τα οποία υπόκεινται σε τρέχουσες νομοθετικές εξελίξεις που αποβλέπουν στην καθιέρωση τέτοιας απαγόρευσης σε ενωσιακό επίπεδο, και τα οποία μπορούν να αντικατασταθούν από εναλλακτικές επιλογές χωρίς υδράργυρο που έχουν αποδειχθεί οικονομικά και τεχνικά εφικτές, καθώς και επωφελείς για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία.

---

14 Οδηγία 2011/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2011, για τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (ΕΕ L 174 της 1.7.2011, σ. 88).

15 Κανονισμός αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1).

Επανεξέταση του παραρτήματος Β της συμφωνίας για τον καθορισμό του καταλόγου των διαδικασιών υδραργύρου που υπόκεινται σε ημερομηνία σταδιακής κατάργησης ή σε απαιτήσεις όσον αφορά τη χρήση υδραργύρου.

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης βασίζεται στα εξής στοιχεία:

Η ενωσιακή νομοθεσία, και ιδίως το άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 3, καθώς και το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού για τον υδράργυρο έχει μεταφέρει με αυστηρότερο τρόπο στο ενωσιακό δίκαιο το άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 3, καθώς και το παράρτημα Β, της συμφωνίας.

Πρώτον, ενώ το παράρτημα Β της συμφωνίας καλύπτει πέντε ειδικές διαδικασίες υδραργύρου (παραγωγή χλωριούχων αλκαλίων, ακεταλδεΰδης, VCM, αλκοξειδίων και πολυουρεθάνης), το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού για τον υδράργυρο περιέχει γενική διάταξη που απαγορεύει, σε συγκεκριμένες ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης, τη χρήση υδραργύρου ή ενώσεων υδραργύρου σε όλες τις διαδικασίες παραγωγής στην Ένωση, δηλ. όταν ο υδράργυρος χρησιμοποιείται ως καταλύτης (1η Ιανουαρίου 2018) ή ως ηλεκτρόδιο (1η Ιανουαρίου 2022). Συνεπώς, το πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης αυτής είναι απεριόριστο βάσει του ενωσιακού δικαίου.

Δεύτερον, παρότι το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού για τον υδράργυρο ορίζει διάφορες ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης για την παραγωγή VCM, αλκοξειδίων και πολυουρεθάνης, οι εν λόγω διατάξεις είναι αυστηρότερες σε σύγκριση με το παράρτημα Β της συμφωνίας: πράγματι, ο κανονισμός για τον υδράργυρο απαγορεύει τη χρήση υδραργύρου ως *ηλεκτροδίου για την παραγωγή χλωριούχων αλκαλίων* από τις 11 Δεκεμβρίου 2017, ενώ η συμφωνία ορίζει ως ημερομηνία σταδιακής κατάργησης το 2025. Επιπλέον, ενώ ο κανονισμός για τον υδράργυρο απαγορεύει τη χρήση υδραργύρου ως *καταλύτη για την παραγωγή πολυουρεθάνης* από την 1η Ιανουαρίου 2018, για *την παραγωγή VCM* από την 1η Ιανουαρίου 2022 και ως *ηλεκτροδίου για την παραγωγή αλκοξειδίων* από την 1η Ιανουαρίου 2028, η συμφωνία θεσπίζει μόνο περιορισμό στη χρήση υδραργύρου και διευκρινίζει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη είτε «επιδιώκουν» τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης αυτής έως τις 16 Αυγούστου 2027 (πολυουρεθάνη) ή καταργούν σταδιακά τη χρήση αυτή πέντε έτη αφότου η COP καθορίσει ότι οι εναλλακτικές επιλογές χωρίς υδράργυρο έχουν καταστεί τεχνικά και οικονομικά εφικτές (VCM και αλκοξείδια). Ο κανονισμός για τον υδράργυρο ορίζει συγκεκριμένα ότι οι υφιστάμενες ικανότητες παραγωγής αλκοξειδίων με τη χρήση υδραργύρου ως ηλεκτροδίου δεν πρέπει να αυξηθούν πριν από την ημερομηνία σταδιακής κατάργησης (1 Ιανουαρίου 2028), ενώ η συμφωνία δεν προβλέπει ούτε τέτοια υποχρέωση διατήρησης της υφιστάμενης κατάστασης για καμία από τις τρεις διαδικασίες υδραργύρου (VCM, πολυουρεθάνη και αλκοξείδια) ούτε δεσμευτική ημερομηνία σταδιακής κατάργησης.

Όπως και η επανεξέταση του παραρτήματος Α της συμφωνίας, η επανεξέταση του παραρτήματος Β παρέχει αρκετές ευκαιρίες για την ενίσχυση των ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο και τη μείωση της βιομηχανικής χρήσης υδραργύρου, και πιο συγκεκριμένα:

(1) τη μείωση του χάσματος μεταξύ της υφιστάμενης, πιο προηγμένης, ενωσιακής νομοθεσίας και της συμφωνίας, αφενός, με την προσθήκη, στο παράρτημα Β της συμφωνίας, ημερομηνιών σταδιακής κατάργησης για την παραγωγή VCM, αλκοξειδίων και πολυουρεθάνης με χρήση υδραργύρου, σε συμμόρφωση με το ενωσιακό κεκτημένο, και, αφετέρου, με την εξέταση και πιθανή υιοθέτηση

υφιστάμενων, τεχνικά και οικονομικά εφικτών, εναλλακτικών διαδικασιών χωρίς υδράργυρο, όπως αναφέρεται στην εισήγηση της Ένωσης του Μαρτίου 2020 βάσει της απόφασης MC-3/1.

(2) την προσθήκη, στο παράρτημα Β της συμφωνίας, γενικής διάταξης που θα καλύπτει όλες τις υφιστάμενες διαδικασίες υδραργύρου μαζί με τις ημερομηνίες σταδιακής κατάργησής τους.

(3) την προσθήκη, στο παράρτημα Β της συμφωνίας, διάταξης η οποία θα απαγορεύει κάθε αύξηση της παραγωγικής ικανότητας των διαδικασιών υδραργύρου έως τις ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης που θα καθοριστούν από τα συμβαλλόμενα μέρη.

Επομένως, η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην COP4 συνίσταται στη στήριξη της έκδοσης πράξεων που αποσκοπούν στην καθιέρωση ημερομηνίας σταδιακής κατάργησης για όλες τις διαδικασίες υδραργύρου, και στην ενίσχυση των διατάξεων που ρυθμίζουν τη χρήση υδραργύρου με την προσθήκη, ειδικότερα, της υποχρέωσης να μην αυξηθεί η παραγωγική ικανότητα έως τη σχετική ημερομηνία σταδιακής κατάργησης.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ρυθμίζει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «*των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας*».

Η έννοια των «*πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα*» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο. Περιλαμβάνει επίσης κείμενα που δεν έχουν μεν δεσμευτική ισχύ βάσει του διεθνούς δικαίου, αλλά «*επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης*»[16].

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Η COP είναι όργανο που έχει συσταθεί με συμφωνία, και συγκεκριμένα με τη σύμβαση της Μιναμάτα για τον υδράργυρο.

Οι πράξεις τις οποίες καλείται να θεσπίσει η COP συνιστούν πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα, καθώς τα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας θα πρέπει να λάβουν μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή και την τήρησή τους.

Οι προβλεπόμενες πράξεις δεν συμπληρώνουν ούτε τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

---

[16] Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος σκοπός και το περιεχόμενο των προβλεπόμενων πράξεων αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.

Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

2021/0033 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την τέταρτη συνεδρίαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο όσον αφορά την έκδοση αποφάσεων για την τροποποίηση των παραρτημάτων Α και Β της εν λόγω σύμβασης σχετικά με τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου και τις διαδικασίες παραγωγής με χρήση υδραργύρου ή ενώσεων υδραργύρου, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 8 και το άρθρο 5 παράγραφος 10 της εν λόγω σύμβασης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1) Η σύμβαση της Μιναμάτα για τον υδράργυρο[17] (στο εξής: συμφωνία) συνήφθη από την Ένωση με την απόφαση (ΕΕ) 2017/939 του Συμβουλίου[18] και άρχισε να ισχύει στις 16 Αυγούστου 2017.

2) Σύμφωνα με την απόφαση MC-1/1 σχετικά με τον εσωτερικό κανονισμό, που εκδόθηκε από τη διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας κατά την πρώτη συνεδρίασή της, τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταλήξουν σε συμφωνία με συναίνεση όσον αφορά όλα τα ζητήματα ουσίας.

3) Η διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας, κατά την τέταρτη συνεδρίασή της στις 1-5 Νοεμβρίου 2021, αναμένεται να εκδώσει μία ή περισσότερες αποφάσεις (στο εξής: προτεινόμενες αποφάσεις) για την τροποποίηση του παραρτήματος Α της συμφωνίας το οποίο περιέχει τον κατάλογο προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου που είτε υπόκεινται σε απαγόρευση παραγωγής, εισαγωγής και εξαγωγής σε καθορισμένη ημερομηνία ή σε μέτρα ρύθμισης του υδραργύρου, και/ή του παραρτήματος Β της συμφωνίας το οποίο περιέχει κατάλογο διαδικασιών παραγωγής που χρησιμοποιούν υδράργυρο ή ενώσεις υδραργύρου (στο εξής: διαδικασίες υδραργύρου) που υπόκεινται σε υποχρέωση παύσης της χρήσης υδραργύρου σε καθορισμένη ημερομηνία είτε σε απαιτήσεις ρύθμισης του υδραργύρου.

---

17 Επικυρωμένο αντίγραφο της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο διατίθεται στη διεύθυνση: https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf

18 Απόφαση (ΕΕ) 2017/939 του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2017, σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο (ΕΕ L 142 της 2.6.2017, σ. 4).

4) Οι προτεινόμενες αποφάσεις θα επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής του παραρτήματος Α της συμφωνίας σε περαιτέρω προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου, με αντίστοιχες ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης ή μέτρα ρύθμισης του υδραργύρου.

5) Το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2017/852[19], το οποίο μεταφέρει το παράρτημα Α της συμφωνίας στο ενωσιακό δίκαιο, ήδη καλύπτει ήδη περισσότερα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου, ενώ άλλα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου υπόκεινται είτε σε απαγόρευση διάθεσης στην εσωτερική αγορά δυνάμει του ενωσιακού δικαίου ή σε τρέχουσες νομοθετικές εξελίξεις σε επίπεδο Ένωσης, οι οποίες αποβλέπουν στην καθιέρωση τέτοιας απαγόρευσης.

6) Οι προτεινόμενες αποφάσεις θα διευρύνουν το πεδίο εφαρμογής του παραρτήματος Β της συμφωνίας με την καθιέρωση ημερομηνιών σταδιακής κατάργησης για τις διαδικασίες υδραργύρου που καλύπτει, και/ή με την προσθήκη περαιτέρω διαδικασιών υδραργύρου σε συνδυασμό με ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης και/ή με την ενίσχυση των απαιτήσεων ρύθμισης του υδραργύρου για τις εν λόγω διαδικασίες.

7) Το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2017/852, το οποίο μεταφέρει το παράρτημα Β της συμφωνίας στο ενωσιακό δίκαιο καλύπτει περισσότερες διαδικασίες υδραργύρου και καθορίζει ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης για όλες τις σχετικές διαδικασίες.

8) Είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στη διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας, δεδομένου ότι οι προτεινόμενες αποφάσεις, αν εγκριθούν, θα παραγάγουν έννομα αποτελέσματα, διότι τα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας θα πρέπει να λάβουν μέτρα για την εφαρμογή τους σε εθνικό και/ή περιφερειακό επίπεδο.

9) Η Ένωση συνέβαλε σημαντικά στην ανάπτυξη των διατάξεων της συμφωνίας για τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου και τις διαδικασίες υδραργύρου, καθώς και στις διασυνοδικές εργασίες εμπειρογνωμόνων που δρομολογήθηκαν με την απόφαση MC-3/1[20] την οποία εξέδωσε η διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας κατά την τρίτη συνεδρίασή της και η οποία οδήγησε στις προτεινόμενες αποφάσεις.

10) Η Ένωση θα πρέπει να υποστηρίξει την έκδοση αποφάσεων, από τη διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας, οι οποίες επιτρέπουν τη μείωση του χάσματος μεταξύ της ενωσιακής νομοθεσίας και της συμφωνίας και αποσκοπούν στην επέκταση του πεδίου εφαρμογής της συμφωνίας σε προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου που ήδη απαγορεύεται να διατίθενται στην αγορά της Ένωσης, ή που υπόκεινται σε τρέχουσες νομοθετικές εξελίξεις με σκοπό την καθιέρωση τέτοιας απαγόρευσης σε ενωσιακό επίπεδο, σε συμμόρωση με τον στόχο της Ένωσης για σταδιακή κατάργηση της χρήσης υδραργύρου και ενώσεων υδραργύρου όταν αυτό καταστεί εφικτό.

11) Η Ένωση θα πρέπει επίσης να υποστηρίξει την έκδοση αποφάσεων, από τη διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας, οι οποίες επιτρέπουν τη μείωση του χάσματος μεταξύ της ενωσιακής νομοθεσίας και της συμφωνίας, εξασφαλίζοντας ότι οι διαδικασίες υδραργύρου που καλύπτονται ήδη από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/852

---

[19] Κανονισμός (ΕΕ) 2017/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για τον υδράργυρο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1102/2008 (ΕΕ L 137 της 24.5.2017, σ. 1).

[20] Απόφαση MC-3/1 *Επανεξέταση των παραρτημάτων Α και Β,* UNEP/MC/COP3/Dec. 1, διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://www.mercuryconvention.org/Meetings/COP3/Decisions/tabid/8654/language/en-US/Default.aspx£

υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση εντός καθορισμένων ημερομηνιών ή σε αυστηρότερες απαιτήσεις για τη ρύθμιση της χρήσης υδραργύρου.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης κατά την τέταρτη συνεδρίαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας είναι να υποστηριχθούν i) η έκδοση αποφάσεων για την τροποποίηση των παραρτημάτων Α και Β της συμφωνίας οι οποίες θα μειώσουν το χάσμα μεταξύ της ενωσιακής νομοθεσίας και της συμφωνίας, και ii) η έκδοση αποφάσεων για την τροποποίηση του παραρτήματος Α, ώστε να εφαρμοστεί γενική απαγόρευση παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου τα οποία ήδη απαγορεύεται να διατίθενται στην αγορά της Ένωσης και να καθοριστούν ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης ή αυστηρότερες απαιτήσεις για τις διαδικασίες υδραργύρου.

Άρθρο 2

Οι εκπρόσωποι της Ένωσης μπορούν να συμφωνήσουν ήσσονος σημασίας αλλαγές της θέσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 υπό το πρίσμα εξελίξεων κατά την τέταρτη συνεδρίαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας, στο πλαίσιο διαβούλευσης με τα κράτη μέλη κατά τις επιτόπιες συνεδριάσεις συντονισμού, χωρίς περαιτέρω απόφαση του Συμβουλίου.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος